

Lokal Undervisningsplan
Hovedforløb
Social- og Sundhedsassistent (SSA)
Januar 2026

Minervavej 1
3700 Rønne

Udgivet 14. januar 2026, AMS

Indholdsfortegnelse

1. Indledning.....	3
2. Uddannelsens mål og formål.....	3
Erhvervsfaglige kompetencer.....	4
3. Hovedforløbets varighed, uddannelsesstruktur og fag.....	5
4. Uddannelsens fag og varighed	6
Undervisningens tilrettelæggelse.....	7
Skoleperioderne	8
Skoleperiode 1.1.....	9
Skoleperiode 1.2.....	11
Skoleperiode 1.3.....	12
Skoleperiode 2.....	13
Skoleperiode 3.1.....	17
Skoleperiode 3.2.....	20
Skoleperiode 4.....	24
Oplæringsperioder	28
Bedømmelser og prøver:.....	28
Udstedelse af skolebevis og uddannelsesbevis.....	30
Links til lovgrundlag mm.....	31
Bilag 1: Uddannelsesspecifikke fags fagmål (obligatoriske og valgfrie)	32
1. Mødet med borgeren og patienten.....	32
2. Det sammenhængende borger- og patientforløb	33
3. Kvalitet og udvikling.....	34
4. Somatisk sygdom og sygepleje	35
5. Psykisk sygdom og sygepleje	36
6. Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering	37
7. Farmakologi og medicin håndtering.....	38
1. Smertelindring ved fysisk og/eller psykisk lidelse	39
2. SOSU-assistentens opgaver i forhold til livets afslutning	40

1. Indledning

Denne lokale undervisningsplan beskriver hovedforløbet for uddannelsen til Social- og Sundhedsassistent (SSA) på Bornholms Sundheds- og Sygeplejeskole og er gældende for det hold elever der starter januar 2026. Uddannelsesplanen er skrevet med afsæt i de lovmæssige krav til uddannelsen og i samarbejde med det lokale uddannelsesudvalg.

2. Uddannelsens mål og formål

Erhvervsuddannelsen til social- og sundhedsassistent er en sundhedsfaglig uddannelse, der giver dig kompetencer til at arbejde i både det nære og det sammenhængende sundhedsvæsen.

Du lærer at yde professionel og helhedsorienteret sygepleje og rehabilitering samt at indgå i tværprofessionelt og tværsektorielt samarbejde om borgere og patienter med grundlæggende behov.

Erhvervsfaglige kompetencer.

Uddannelsen til social- og sundhedsassistent har det overordnede formål, at du, gennem skoleundervisning og oplæring, opnår viden og færdigheder inden for følgende kompetenceområder:

1	Eleven kan, i tværprofessionelt samarbejde, selvstændigt udøve arbejdet som social- og sundhedsassistent i overensstemmelse med etiske principper, borgerens og patientens rettigheder, samt lovgivning på social- og sundhedsassistentens arbejdsområde som autoriseret sundhedsperson.
2	Eleven kan begrunde og selvstændigt tilrettelægge, udføre og evaluere sygepleje af borgere og patienters grundlæggende behov ud fra en metodisk og rehabiliterende tilgang.
3	Eleven kan indgå i komplekse behandlingsforløb i borgerens eget hjem og varetage palliativ pleje af borgere og patienter.
4	Eleven kan anvende sygeplejefaglig vurdering til at handle på forandringer i borgerens og patientens fysiske og psykiske symptomer samt anvende værktøjer til tidlig opsporing af forandringer hos borgeren og patienten.
5	Eleven kan selvstændigt igangsætte forebyggende, sundhedsfremmende og rehabiliterende tiltag til borgere og patienter ud fra de hyppigst forekommende fysiske og psykiske sygdomme og funktionsnedsættelser.
6	Eleven kan etablere, udvikle og afslutte en professionel relation og skabe et involverende samarbejde med borgere, patienter og pårørende, samt vejlede og motivere gennem målrettet kommunikation.
7	Eleven kan i et tværprofessionelt samarbejde selvstændigt tilrettelægge, gennemføre og evaluere sociale, kulturelle, fysiske og kreative rehabiliterende aktiviteter for borgere, patienter og grupper, samt reflektere over og sikre empati i arbejdet med borgere og patienter med funktionsnedsættelse.
8	Eleven kan selvstændigt indgå i tværprofessionelt og tværsektorielt samarbejde om koordinering af et sammenhængende patient- og borgerforløb og anvende kommunikation til at forebygge vold og konflikter.
9	Eleven kan koordinere og indgå i ledelse af teamsamarbejde og organisering af arbejdet omkring sygepleje samt patient- og borgerforløb.
10	Eleven kan selvstændigt varetage medicindispensering og medicinadministration i henhold til lovgivning og arbejdspladsens kliniske retningslinjer og procedurer.
11	Eleven kan selvstændigt dokumentere den udførte sygepleje i digitale dokumentationssystemer og videregive faglige informationer skriftligt og mundtligt til tværprofessionelle samarbejdspartnere i overensstemmelse med regler om videregivelse af oplysninger, tavshedspligt og GDPR.
12	Eleven kan selvstændigt anvende relevant velfærdsteknologi og digitale hjælpemidler i arbejdet hos borger og patient, samt vise initiativ ved implementering af ny teknologi.
13	Eleven kan selvstændigt anvende hygiejniske retningslinjer for afbrydelse af smitteveje, herunder rene rutiner, sterilteknikker, isolation samt kan vejlede borgere, patienter, pårørende, kolleger og frivillige herom.
14	Eleven kan ud fra borgerens og patientens ressourcer selvstændigt tilrettelægge eget og andres arbejde ud fra ergonomiske principper, brug af hjælpemidler og arbejdspladsens regler om arbejdsmiljø og sikkerhed, samt vise initiativ til at skabe et godt psykisk og fysisk arbejdsmiljø.
15	Eleven kan selvstændigt planlægge, igangsætte, evaluere og kvalitetssikre arbejdsopgaver og arbejdsprocesser ud fra kvalitetsstandarder, serviceniveau, procedurer og patientsikkerhed.

3. Hovedforløbets varighed, uddannelsesstruktur og fag

Hovedforløbet varer 2 år, 9 måneder, 3 uger og er tilrettelagt som et praksisnært uddannelsesforløb med en vekslen mellem skoleforløb og oplæring i praksis.

For EUV2 elever varer hovedforløbet dog 2 år, 8 måneder og 2 uger, da EUV2 elever har 5 ugers mindre undervisning, som erstattes af oplæring.

Hovedforløbet er opdelt i 4 uddannelsesperioder med en vekslen mellem skoleperioder (blå farve) og oplæringsperioder (sand farve) som vist i illustrationerne nedenfor.

Uddannelsesperiode 1:

År	2026											
Uge	4	5	6	7-17	18	19	20-31	32	33	34	35	36-47
Periode	Skoleperiode 1.1			Oplæring 1a	Skoleperiode 1.2		Oplæring 1a	Skoleperiode 1.3			Oplæring 1B	
Tema	Intro til SSA-uddannelsen og SSA'ens funktion.	Det ældre Menneske	Sygepleje, sundhedsfremme og rehabilitering i det nære sundhedsvæsen	Intro til somatisk sygdom og sygepleje	Sygepleje, sundhedsfremme og rehabilitering i det nære sundhedsvæsen. Inkl. sommerferie		Samarbejde med borgeren Inkl. farmakologi			Sygepleje, sundhedsfremme og rehabilitering i det nære sundhedsvæsen		

Uddannelsesperiode 2:

År	2026						2027									
Uge	48	49	50	51	52	53	1	2	3	4	5	6	7	8	9-25	
Periode	Skoleperiode 2														Oplæring 2	
Tema	Psykiatrisk sygdom og sygepleje Inkl. farmakologi og naturfag														Psykiatrisk sygepleje og rehabilitering i det sammenhængende sundhedsvæsen	

Uddannelsesperiode 3:

År	2027															
Uge	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41-2
Periode	Skoleperiode 3.1															Oplæring 3H (hospital)
Tema	Somatisk sygdom og sygepleje Inkl. farmakologi (med prøve) og naturfag												SSA'en på hospital	Somatisk sygepleje og rehabilitering i det sammenhængende sundhedsvæsen.		

Uddannelsesperiode 3 og 4:

År	2028																			
Uge	3	4	5	6	7	8	9	10	11*	12-31		32*	33*	34*	35*	36	37	38	39	40-44
Periode	Skoleperiode 3.2									Oplæring 3K (kommunalt)		Skoleperiode 4								Opl. 3D
Tema	Dansk C Med prøve	Smertelindring ved fysisk og/eller psykisk lidelse			Faglig ledelse Inkl. vinterferie		Prøvesynopsis	SOSU-ass. opgaver i forhold til livets afslutning		Somatisk sygepleje og rehabilitering i det sammenhængende sundhedsvæsen			Mødet med borgeren og Faglig fordybelse		Engelsk D Med prøve	Naturfag C Med prøve	Afsluttende opgave og prøve		Kun EU9+ EUV3	

* For EUV2-elever erstattes de 5 ugers skoleforløb, der er markeret med *, med oplæring. Dog får EUV2-elever, der har valgt engelsk et særligt forløb efter nærmere aftale.

4. Uddannelsens fag og varighed

Uddannelsen består af følgende typer fag:

- Obligatoriske og valgfrie uddannelsesspecifikke fag
- Grundfag
- Valgfag

En oversigt over fagene og deres varighed finder du i oversigten nedenfor:

Fag type og navn	Varighed i dage for elevtyperne, EU9+ og EUV3
Obligatoriske uddannelsesspecifikke fag:	
Mødet med borgeren og patienten	25
Det sammenhængende borger- og patientforløb	15
Kvalitet og udvikling	15
Somatisk sygdom og sygepleje	36,5
Psykisk sygdom og sygepleje	32,5
Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering	30
Farmakologi og medicin håndtering	15
Generhvervelse af førstehjælp på erhvervsuddannelserne	1
Valgfri uddannelsesspecifikke fag, valgt af Bhsund:	
Smertelindring ved fysisk og/eller psykisk ledelse	10
SOSU-ass. opgaver i forhold til livets afslutning	5
Grundfag	
Dansk C (obligatorisk)	10
Naturfag C (obligatorisk)	20
Engelsk D (valgfag for EUV2 m. eng)	10
Valgfag, defineret af Bhsund:	
Intro til SSA-uddannelsen	5
Prøvesynopsis	5
Faglig fordybelse	5
Undervisningsdage i alt	240

Grundfag

Hvis du i forvejen har bestået dansk C, naturfag C og/eller engelsk D, skal du stadigvæk følge undervisningen, da fagene er rettet mod professionen som Social- og sundhedsassistent. Du får dog ikke standpunktskarakter, og skal heller ikke til prøve i faget.

Undervisningens tilrettelæggelse

Social- og sundhedsassistentuddannelsen er tilrettelagt som en praksisrelateret, tværfaglig og helhedsorienteret uddannelse. Undervisningen tager udgangspunkt i virkelighedsnære situationer fra praksisfeltet og integrerer løbende viden fra flere fagområder for at understøtte en helhedsorienteret forståelse af borgerens behov. Den tværfaglige tilgang styrker elevernes evne til at samarbejde med forskellige faggrupper, mens den helhedsorienterede tilrettelæggelse sikrer sammenhæng mellem teori og praksis.

Uddannelsens læseplan og fagenes mål danner rammen for undervisningen. Dette sikrer, at undervisningen er målrettet og systematisk, samtidig med at der er plads til differentiering. Undervisningen planlægges med udgangspunkt i disse mål, så eleverne opnår de kompetencer, der er nødvendige for at kunne udføre opgaver i praksis. Læringsmålene er opstillet i

læseplanerne og fungerer som pejlemærker for både underviser og elev og understøtter en progression i læringen.

Differentieret undervisning

Undervisningen tilrettelægges under hensyntagen til elevernes forskellige deltagerforudsætninger. Den enkelte underviser anvender didaktiske overvejelser til at skabe læringsaktiviteter, der matcher elevernes læringsniveauer og behov. Differentiering sker både på holdniveau, hvor undervisningen tilpasses gruppens samlede niveau, og på individniveau, hvor eleverne inddrages aktivt i, hvordan de bedst kan øge deres læring. Dette sikrer, at alle elever opnår størst muligt læringsudbytte.

Skoleperioderne

Under de enkelte skoleperioder nedenfor beskrives undervisningen for de enkelte temaer og fag, herunder formål, indhold, metode og løbende evaluering.

De obligatoriske og de valgfrie uddannelsesspecifikke fags fagmål finder du på Bilag 1, Uddannelsesspecifikke fag.

Grundfagenes fagmål finder du i den gældende grundfagsbekendtgørelse (se under Links).

Skoleperiode 1.1

Tema	Intro til SSA-uddannelsen og SSA'ens funktioner
Formål	Du starter udviklingen af dine personlige og faglige kompetencer som social- og sundhedsassistent-elev. Efter temaet vil du: • Have en grundlæggende forståelse af SSA-rollen og dens opgaver • Kunne indgå i relationer med borgere og kolleger • Være forberedt på din første oplæring gennem træning i centrale plejeopgaver
Indhold	Uddannelsesspecifikke fag og valgfag: • Introduktion til uddannelsen og SSA'ens funktioner • Introuge med fokus på relationsdannelse og din rolle som elev • Teori og praksis, der styrker din faglige identitet • Centrale opgaver og ansvar i SSA-rollen • Træning i plejesituationer med fokus på: ○ Professionel kommunikation ○ Personlig hygiejne ○ Sygeplejeprocessen ○ Grundlæggende sårpleje og forebyggelse ○ Livsformer og livshistorie
Metode	Du får en grundlæggende introduktion til uddannelsen gennem oplæg, holddiskussioner og gruppeøvelser. Undervisningen er tilrettelagt som et sammenhængende forløb, hvor simulationsundervisning introduceres som en central metode, vi anvender og videreudvikler gennem hele uddannelsen. I simulerede plejesituationer arbejder du sammen med andre, og gennem feedback og dialog trænes du i at undersøge, reflektere og udvikle din professionelle praksis.
Løbende evaluering	Formativ: • Feedback under debriefingen i simulationsundervisning, i dialog med underviser.

Tema	Det ældre menneske
Formål	Du bliver godt forberedt til din første oplæring i ældreplejen, idet du opnår en grundlæggende viden om aldring, demens og rehabilitering. Efter temaet vil du: • Forstå aldersrelaterede forandringer og sund aldring • Have kendskab til sygdomslære med fokus på demens • Kunne anvende rehabiliteringsprincipper i plejen af borgere
Indhold	Uddannelsesspecifikke fag: • Aldersrelaterede forandringer og sund aldring • Sygdomslære med fokus på demens • Pleje og omsorg for borgere med demens • Rehabiliteringskonceptet som grundlag for helhedspleje

	• Introduktion til oplæring
Metode	Undervisningen består af oplæg, holddiskussioner og gruppearbejde, kombineret med casebaseret læring. Du arbejder med e-læringspakken ABC-demens – Pleje og omsorg, som understøtter din viden om demens. Gennem samarbejde, refleksion og feedback trænes du i at anvende teori i praksis og udvikle en undersøgende tilgang til plejesituationer. Skolen samarbejder tæt med Bornholms Regionskommune (BRK) for at give dig en grundig introduktion til din første oplæring.
Løbende evaluering	Formativ: • Feedback efter gruppefremlæggelser og løbende dialog med underviser. • Individuelle samtaler med kontaktlærer ved slutningen af skoleperioden (skolevejledning).

Skoleperiode 1.2

Tema	Intro til somatisk sygdom og sygepleje
Formål	Du opnår en grundlæggende viden om somatiske sygdomme og den tilhørende sygepleje, herunder hvordan du som SSA indgår i samarbejde med andre faggrupper. Efter temaet vil du: • begynde at kunne se og vurdere en borgers behov og ressourcer med udgangspunkt i sygeplejeteori og metode. • kende kroppens vigtigste organsystemer (fx hjerte, kredsløb, respiration, fordøjelse) og forstå, hvorfor de er vigtige i plejen. • med støtte kunne planlægge og udføre simple sygeplejeopgaver med støtte, herunder følge principperne for sygeplejeprocessen. • kunne genkende de mest almindelige sygdomme og symptomer og vide, hvordan man hjælper borgeren med grundlæggende pleje. • kunne observere små ændringer i borgerens tilstand (fx feber, træthed, ændret appetit) og fortælle det til en kollega eller vejleder. • få en første forståelse af, hvordan sygdomme kan hænge sammen.
Indhold	Uddannelsesspecifikke fag: • Sygeplejeteori og sygeplejeprocessen • Anatomi og fysiologi: ○ Nyrer ○ Fordøjelse ○ Respiration ○ Kredsløb og hjertet ○ Knogler, led og muskler ○ Nervesystemet ○ Hormonsystemet • Sygdomslære: introduktion til kroniske sygdomme i de relevante organsystemer og til, hvordan akutte forværringer kan påvirke helbredstilstanden. • Hyppige symptomer og tilstande: dehydrering, ernæring, anæmi, ødemer, respiratoriske problemer, obstipation, diarré, feber, konfusion, og immobilitet
Metode	Vi bygger videre på dine erfaringer fra den første oplæring og kobler dem med teori, så du får en bedre forståelse af praksis. Undervisningen starter med oplæg om anatomi, fysiologi og sygdomslære, og derefter arbejder vi med cases – nogle af dem tager udgangspunkt i situationer fra din oplæring. Gennem dialog og sparring med underviser og medelever lærer du at undersøge din egen praksis og bruge teori til at forstå det, du har oplevet.
Løbende evaluering	Formativ: Feedback efter gruppefremlæggelser og løbende dialog med underviser.

Skoleperiode 1.3

Tema	Samarbejde med borgeren inkl. farmakologi
Formål	Du bliver i stand til at forstå og håndtere plejesituationer med borgere – især borgere med kognitive udfordringer. Dette med udgangspunkt i viden om etik, sundhedsbegrebet, demens og farmakologi. Efter temaet vil du: • kunne reflektere over etiske dilemmaer i mødet med borgeren. • forstå sundhedsbegrebet og hvordan det bruges i rehabilitering og aktiviteter • have grundlæggende kendskab til farmakologi og medicin håndtering. • kunne anvende sygeplejeprocessen i praksis og samarbejde med andre faggrupper
Indhold	Uddannelsesspecifikke fag: • Borgers psykosociale forudsætninger • Sundhedsbegrebet i rehabiliterings- og aktivitetskontekst • Sygeplejeprocessen (repetition) • Demens: fokus på sygdomslære og tidlig opsporing • Sundhedsfremme og forebyggelse • Sundhedspædagogik og sundhedspædagogisk aktivitet • Rehabilitering • Konflikthåndtering • Etik og samarbejde Farmakologi: • Introduktion til farmakokinetik og -dynamik • Observation i relation til medicinpåvirkning • Ansvarsområder og UTH
Metode	Undervisningen veksler mellem oplæg, gruppearbejde, casearbejde og rollespil af borgerscenarier. Vi arbejder med paneldebatter og feedback for at styrke din refleksion. Du introduceres PBL (problem-baseret læring) som læringsform, som vi udvikler og anvender gennem hele uddannelsen. Gennem samarbejde og dialog lærer du at undersøge din egen praksis og bruge teori i konkrete situationer.
Løbende evaluering	Formativ: • Feedback efter gruppefremlæggelser og løbende dialog med underviser. • Individuelle samtaler med kontaktlærer ved slutningen af skoleperioden (skolevejledning). Summativ: • Delkarakter i de uddannelsesspecifikke fag

Skoleperiode 2

Tema	Psykiatrisk sygdom og sygepleje inkl. farmakologi og naturfag
Formål	Du får grundlæggende viden om psykiatrisk sygepleje, sygdomslære, farmakologi og socialpædagogiske metoder, så du kan møde borgere med kognitive og psykiatriske udfordringer – herunder borgere med misbrug – på en professionel og etisk måde. Efter temaet vil du kunne: • Kende de mest almindelige psykiske sygdomme og deres symptomer – fx demens, skizofreni, depression, angst og personlighedsforstyrrelser – og vide grundlæggende, hvordan de behandles. • Bruge enkle metoder fra sygeplejen (fx jeg-støttende sygepleje, kognitiv tilgang og miljøterapi) til at støtte borgerens rehabilitering og recovery. • Tale professionelt og målrettet med borgere, pårørende og andre fagpersoner. • Følge sygeplejeprocessen i psykiatrien og deltage i tværfaglige/-professionelle forløb. • Respekt borgerens værdighed og forstå, hvordan omgivelserne kan påvirke adfærd, så du kan hjælpe med at forebygge konflikter og magtanvendelse. • Bruge enkle socialpædagogiske metoder (fx reminiscens, sansestimulering, personcentreret omsorg og fysisk aktivitet) til at skabe en meningsfuld hverdag for borgeren. • Være med til at håndtere medicin, herunder psykofarmaka, i psykiatrisk praksis.
Indhold	Uddannelsesspecifikke fag: • Intro til psykiatri og SSA's rolle i social- og behandlingspsykiatrien • Psykiatrisk sygeplejeteori og symptomer • Recovery og mestring • Kommunikation og samarbejde med borgeren • Kognitiv tilgang og kognitiv rehabilitering • Affektive lidelser, angst, personlighedsforstyrrelser, skizofreni, dobbeltdiagnoser, misbrug • Selvskade, spiseforstyrrelser og selvmord • CNS: anatomi, fysiologi og sygdomslære • Demens med fokus på personcentreret omsorg • Socialpædagogik og sundhedspædagogik • Sundhedspolitik og borgerperspektiv • Patientsikkerhed, voldsforebyggelse, magt og tvang • Førstehjælp generhverv (Certifikatfag) Farmakologi: • Fokus på psykofarmaka • CNS-farmakologi • Tvangsmedicinering • Risikosituationslægemidler • Sundhedspædagogiske metoder i samarbejdet med borgere

	Naturfag: • Atomer, molaritet og vand molekylet • Blodets sammensætning og syre/base-balance • Nervesystemet
Metode	Undervisningen veksler mellem oplæg, gruppearbejde, casearbejde og rollespil med borgerscenarier. Gennem samarbejde og dialog øver du dig i at genkende symptomer, anvende enkel teori/metode og kommunikere professionelt i konkrete situationer. Du arbejder desuden med selvstændige opgaver på forskellige niveauer, så du træner din evne til at finde relevant faglig information og være kritisk over for digitale kilder. Undervejs får du mulighed for at sparre med dine klassekammerater og underviseren, så I kan dele og tjekke den nye viden sammen. Farmakologiundervisningen bygger videre på din grundlæggende viden fra skoleperiode 1.3 og dine erfaringer fra praksis. Du introduceres til medicinhåndtering og medicinpædagogik i psykiatrien med særligt fokus på lægemidler i Hovedgruppe N. Grundfaget naturfag starter med en introduktion til kroppens kemiske ligevægt, med særligt fokus på nervesystemet. Denne viden understøtter arbejdet med sygdomslære og forståelsen af psykofarmaka.
Løbende evaluering	<i>Formativ:</i> • Feedback efter gruppefremlæggelser og løbende dialog med underviser. • Individuelle samtaler med kontaktlærer ved slutningen af skoleperioden (skolevejledning). <i>Summative:</i> • Delkarakter i de uddannelsesspecifikke fag

Tema	Naturfag D – Krop, sundhed og naturfaglig forståelse i sundhedsfaglig praksis
Formål	Formålet med faget er, at du får indsigt i principper og metoder inden for naturvidenskab samt opnå forudsætninger for at kunne arbejde med naturfaglige emner, der findes inden for sundhedsassistentens arbejde. Faget vil i en praksisnær kontekst bidrage til du opnår en forståelse af naturfagernes betydning for den teknologiske udvikling og dens påvirkning af mennesket, erhverv og samfund. Faget giver dig erfaringer med anvendelse af fagets centrale naturvidenskabelige arbejdsmetoder og tankegange ved løsning af konkrete erhvervs- eller almenfaglige problemstillinger, herunder vekselvirkningen mellem teori og praksis.
Indhold	Fysik-, kemi- og matematikfaglige beregninger Beregning med logaritmer, potenser og rødder • Afstemning af kemiske ligninger. • Kemiske bindinger og elektronegativitet. • Kostberegning, energiprocentfordeling. • Beregning af energibehov. • Beregning af BMI. • Væskebalance og dehydrering. • Fortyndinger, dosering og kostberegning. • pH-skalaen. • Decibelskalaen. • Bakterievækst. • Ergonomi. • Lys, lyd og bølger. Mængdeberegninger • Mol. • Fortynding og dosering. • Opløsninger og koncentrationer. Energi og energiomsætning • Energibegrebet og energi i forhold til ernæring og menneskets omsætning af energi. • Energi og energiomsætning i forbindelsen med kosten, herunder kostens sammensætning, de energigivende næringsstoffer samt vitaminer og mineraler. Organiske og uorganiske stoffers opbygning og egenskaber • Kemiske bindinger. • Næringsstoffernes kemiske opbygninger. • Kroppens syre-base-balance. • Vand og dets funktion i kroppen.

	Kemikalier og sikkerhed, mærkning af kemikalier og kemikalieaffald • Syrer, baser og pH-måling. • Faresymboler. • Risiko og sikkerhedssætninger. • Bortskaffelse af kemikalieaffald. Celle- og mikrobiologi • Blodets celler. • Cellens stofskifte. • Na⁺/K⁺-pumpen. • Nervecellen og nerveimpulser. • Psykofarmaka og nervecellen. • Mikroorganismers vækstbetingelser. • Proteinsyntese. • DNA's betydning for arv og egenskaber. • Viruspåvirkning af cellen/virus-DNA. • Mikroorganismer og resistens. Eksperimentelt arbejde • Arbejde med øvelser, case-, regne- og andre typer opgaver • Udarbejdelse af journaler og dokumentationer
Metode	Undervisningen tager udgangspunkt i din erhvervsuddannelse, hverdag og erfaringer med naturfaglige fænomener. Det praktiske arbejde udgør mindst 1/5 af fagets uddannelsestid. I opnår stigende selvstændighed i formulering, undersøgelse og formidling af naturfaglige problemstillinger.
Løbende evaluering	Undervisningen og dit udbytte heraf evalueres løbende. Evalueringsformålet er at understøtte progressionen i den enkelte elevs læring, og skal sikre at I reflekterer over jeres faglige udvikling i sammenhæng med faget og erhvervsuddannelsen som helhed. Når I har afsluttet undervisningen, afgives en standpunktskarakter, der udtrykker dit aktuelle standpunkt. Du bedømmes i forhold til fagets mål, og karakteren gives på baggrund af din dokumentation og øvrige præstationer, hvilket munder ud i en samlet vurdering af dine kompetencer i faget.

Skoleperiode 3.1

Tema	Somatisk sygdom og sygepleje inkl. farmakologi og naturfag
Formål	Du arbejder med at styrke din faglige identitet som social- og sundhedsassistent på et mere avanceret niveau. Du lærer at kombinere teori og praksis i komplekse plejesituationer og bliver klar til at håndtere sygeplejeopgaver med større selvstændighed. Efter temaet kan du: • Bruge sygeplejeteori og metode til at vurdere borgerens ressourcer og behov og handle på komplekse plejesituationer. • Forklare og forstå kroppens anatomi og fysiologi og sammenhænge mellem organsystemer, når du udfører sygeplejehandlinger. • Følge sygeplejeprocessen og planlægge, udføre og evaluere klinisk sygepleje ud fra borgerens fysiske, psykiske og sociale behov. • Genkende og forklare hyppige sygdomme og deres symptomer og behandling, så du kan handle ud fra identificerede behov. • Observere ændringer i sundhedstilstand (fx dehydrering, ernæring, feber, konfusion) og reagere hensigtsmæssigt. • Indgå i komplekse forløb med multisygdomme og akutte tilstande i samarbejde med andre faggrupper.
Indhold	• Den professionelle SSA • Somatikken: • Gastrointestinal system • Cor et pulmones • Renes • Diabetes • Cancer • Ernæring • Immunforsvar • Hud og slimhinder • Farmakologi (prøve i denne skoleperiode): medicinberegning, avanceret casearbejde, simulationsøvelser • Naturfag (prøve i næste skoleperiode): mikroorganismer, cellens transport, ernæring, fysiske principper i ergonomi, bølger, lyd og øret, lys og øjet • Ergonomi • Geriatri/Demens • Organisation og ledelse • Tværfagligt samarbejde • PBL-forløb med selvvalgte emner og gruppefremlæggelse • Studietur med fokus på misbrug, hjemløshed, social udstødelse og prostitution
Metode	Undervisningen veksler mellem oplæg, gruppearbejde, casearbejde og simulation. Du deltager i et tværfagligt simulationsforløb sammen

	med studerende fra sygeplejestudiet eller elever fra SSH-uddannelsen, hvor I samarbejder om realistiske borgerscenarier. Du genbesøger og udvider din brug af PBL (problembaseret læring): Her finder du selv videnshuller, fordyber dig i udvalgte emner og afslutter med en gruppefremlæggelse. Farmakologiundervisningen er tæt koblet til sygdomslære og organsystemer og bygger op til prøven. Her arbejder du med avancerede cases, medicinberegning og simulationsøvelser. Naturfag understøtter forståelsen af anatomi, fysiologi og farmakologi. I denne skoleperiode indgår et særligt forløb med fem undervisningsdage om misbrug, hjemløshed, social udstødelse og prostitution. Du er med til at planlægge en studietur, hvor du gennem oplæg og besøg får indsigt i tilbud til udsatte borgere og bliver mere bevidst om egne og andres holdninger. Mødet med ildsjæle og institutioner giver dig et bredere perspektiv end lokale tilbud og udfordrer dig til at reflektere innovativt og nuanceret.
Løbende evaluering	<i>Formativ:</i> • Feedback under PBL-forløb, casearbejde og simulation; • Individuelle samtaler med kontaktlærer ved slutningen af skoleperioden (skolevejledning). <i>Summativ:</i> • Standpunktskarakter i faget Farmakologi og medicinbåndtering. • Obligatorisk farmakologiprøve i denne skoleperiode.

Tema	SSA'en på hospital
Formål	Du forbereder dig til oplæring 2 på Bornholms Hospital og lærer om pleje af patienter i den sekundære sektor. Efter temaet kan du: • Bidrage til et sammenhængende patientforløb under indlæggelse og udskrivelse • Forebygge sengelejekomplikationer hos indlagte patienter • Forberede og pleje patienter før og efter operation • Arbejde med hygiejne og sterile procedurer for at forebygge smitte og håndtere opgaver som sårpleje, sonder og katetre • Forebygge delir hos indlagte borgere med demens • Varetage pleje i palliative og terminale forløb og støtte borgeren og pårørende i sorg og krise
Indhold	• Døden og den dødende • Den medicinske patient • Den kirurgiske patient • Institutionsinfektioner • Demens - fokus på indlæggelse af borgere med demens • Psykisk arbejdsmiljø
Metode	Undervisningen veksler mellem oplæg, gruppearbejde, casearbejde og rollespil af patientscenerier. Der indgår et særligt forløb om Døden og den dødende, hvor du deltager i studiebesøg, der giver dig mulighed for at følge processerne før, under og efter døden.
Løbende evaluering	<i>Formativ:</i> • Feedback efter gruppefremlæggelser og løbende dialog med underviser. • Individuelle samtaler med kontaktlærer ved slutningen af skoleperioden (skolevejledning).

Skoleperiode 3.2

Tema	Dansk C – Kommunikation og kultur i sundhedsfaglig praksis
Formål	I faget dansk arbejder du med dansk som grundfag på C-niveau med fokus på social- og sundhedsassistentens rolle. Du lærer at kommunikere klart og professionelt både mundtligt og skriftligt i mødet med borgere, patienter, pårørende og kolleger. Du bliver i stand til at anvende sproget som et redskab til omsorg, vejledning og dokumentation i sundhedsfaglige sammenhænge. Du udvikler din evne til at analysere og forstå tekster, medier og sprogbrug, og du styrker din kulturforståelse, så du kan møde mennesker med respekt og empati. Formålet er, at du kan formidle sundhedsfaglig viden og dokumentere plejeindsatser korrekt og nuanceret.
Indhold	• Mundtlig og skriftlig kommunikation i sundhedsfaglig kontekst • Analyse af tekster, billeder og digitale medier med relevans for sundhedsområdet • Sproglige virkemidler og argumentation i dialog med borgere, kolleger og samfund • Dokumentation og journalføring i sundhedsfaglig praksis • Kulturforståelse og sprog i mødet med forskellige borgere og patienter • Grammatik og sproglig korrekthed i professionelle tekster
Metode	Undervisningen veksler mellem oplæg, gruppearbejde, cases, skriveopgaver og praktiske øvelser. Du arbejder med autentiske materialer fra sundhedsområdet, fx journalnotater og informationsbreve til borgere. Vi bruger litteratur og medieeksempler til at analysere sprog og kultur i sundhedsfaglige sammenhænge. Der indgår diskussioner, rollespil og digitale opgaver, hvor du træner både mundtlig og skriftlig formidling.
Løbende evaluering	Din udvikling vurderes gennem små skriftlige opgaver, mundtlige fremlæggelser og feedback i grupper. Vi arbejder med formativ evaluering undervejs, hvor du får respons på sproglig korrekthed, struktur og formidling. Summativ evaluering sker gennem en afsluttende opgave, hvor du viser, at du kan anvende danskfaglige kompetencer i en sundhedsfaglig kontekst.

Tema	Smertelindring ved fysisk og/eller psykisk lidelse (VUSF)
Formål	Du får viden om smertelindring i palliative forløb og ved akutte og kroniske smerter – både fysisk og psykisk. Du lærer at kombinere farmakologiske og nonfarmakologiske metoder og indgå i tværfagligt samarbejde om smertelindring. Efter temaet kan du: • Bruge viden om nonfarmakologisk og non-farmakologisk smertebehandling til at planlægge og udføre palliativ pleje og rehabilitering • Bruge viden om farmakologisk smertebehandling til at observere virkning, bivirkning, interaktioner og kontraindikationer og forebygge komplikationer • Anvende WHO's smertetrappe, smerteteorier og metoder til at indsamle data om borgerens selv vurderede smerteintensitet og tage initiativ til smertelindrende behandling • Forstå fysisk, psykisk, social og åndelig smerte og gældende lovgivning og instrukser for at indgå i tværprofessionelt samarbejde • Vælge målrettet kommunikation og sygepleje i samarbejdet med borgeren og pårørende • Kende relevante netværk og patientforeninger og tilbud til borgere og pårørende i palliative forløb
Indhold	• Nonfarmakologisk smertebehandling • Farmakologisk smertebehandling: analgetika, antipsykotika, antiepileptika, antidepressiva • WHO's smertetrappe og smerteteorier • Metoder til vurdering af smerteintensitet • Fysisk, psykisk, social og åndelig smerte • Lovgivning og instrukser i palliativ indsats • Kommunikation og samarbejde med borger og pårørende • Netværk og patientforeninger
Metode	Undervisningen består af oplæg fra interne og eksterne undervisere med erfaring fra palliation. Du arbejder med et selvstændigt PBL-forløb, hvor du vælger et område inden for smertelindring, fordyber dig i emnet og afslutter med en fremlæggelse.
Løbende evaluering	<i>Formativ:</i> Feedback under PBL-forløb <i>Summativ:</i> VUSF vurderes som bestået/ikke bestået efter afsluttet forløb

Tema	Faglig ledelse
Formål	Du forbereder dig på afslutningen af uddannelsen og får fokus på din rolle som færdiguddannet social- og sundhedsassistent. Du lærer om faglig ledelse, formidling og vejledning, så du kan undervise andre og tage ansvar i praksis. Efter temaet kan du: • Forstå SSA'ens rolle som formidler og vejleder • Planlægge og gennemføre undervisning for andre • Kende grundlæggende principper for organisation, ledelse og autorisation • Reflektere over karrierevalg og muligheder
Indhold	• Den pædagogiske SSA – didaktik og undervisningsplanlægning • Organisation og ledelse ledelseserfaring • Autorisation og karrierevalg
Metode	Du deltager i et forløb, hvor du planlægger og gennemfører undervisning for et andet hold elever. Her lærer du at formidle faglig viden på en pædagogisk måde. Derudover får du oplæg fra en ekstern underviser med ledelseserfaring og besøg fra FOA og karrierevejlederen, som giver dig inspiration til din fremtidige rolle og karriere.
Løbende evaluering	<i>Formativ:</i> Feedback på din undervisning og løbende refleksioner.

Tema	Prøvesynopsis
Formål	Du lærer at arbejde med synopsis som metode, så du bliver bedre til at tage ansvar for din egen læring og forberede dig til den afsluttende prøve. Ved at skrive en synopsis får du mulighed for at bruge dine egne erfaringer og koble dem med teori. Det styrker dine faglige og personlige kompetencer og gør dig klar til fremtidige opgaver. Efter temaet kan du: • Begrunde din problemstilling fagligt • Bruge relevant teori til at belyse problemstillingen • Reflektere over løsnings- og handlemuligheder i praksis • Reflektere over kommunikation og etiske dilemmaer i relation til problemstillingen
Indhold	• Kollektiv vejledning: intro til synopsis, udvikling af problemformulering og opgavens opbygning • Introduktion til de erhvervsfaglige kompetencemål • Vejledning undervejs i skriveprocessen
Metode	Du skriver en synopsis med udgangspunkt i en selvvalgt borgercase. Opgaven skal vise, hvordan du kan bruge uddannelsens teori i praksis. Du arbejder selvstændigt, men får vejledning undervejs. Formålet er, at du prøver at skrive en synopsis, så du ved, hvor du skal hente hjælp, og hvordan du planlægger din tid til den afsluttende prøve.
Løbende evaluering	<i>Formativ:</i> Løbende feedback i skriveprocessen, Peer- og underviser feedback på den færdige synopsis Individuelle samtaler med kontaktlærer ved slutningen af skoleperioden (skolevejledning). <i>Summativ:</i> Standpunktskarakter i uddannelsesspecifikke fag

Tema	SOSU-assistentens opgave i forhold til livets afslutning (VUSF)
Formål	Du lærer at tage ansvar for pleje og omsorg ved livets afslutning og samarbejde med andre faggrupper om den palliative indsats. Efter temaet kan du: • Igangsætte pleje og smertelindring i terminale forløb i samarbejde med andre fagpersoner • Vejlede borgeren og pårørende om lovgivning og tilbud i det terminale forløb • Medvirke i tværfagligt samarbejde med palliative teams, hospice, vågetjeneste, præst, bedemand og tilbud til efterladte • Genkende tegn på livets afslutning og støtte borgeren og pårørende med psykisk pleje og samtaler om angst, sorg og eksistentielle spørgsmål • Tage initiativ til praktisk og psykisk støtte med respekt for kultur, etik og den værdige død • Istandgøre afdøde med hensyn til kulturelle og religiøse ritualer
Indhold	Elever arbejder selvstændigt med materiale vedrørende: • Tegn på livets afslutning og palliativ pleje • Smertelindring og behandling • Kommunikation og etiske dilemmaer • Kulturforståelse og den værdige død • Praktiske opgaver ved dødsfald • Tværprofessionelt samarbejde og netværk • Tilbud til efterladte
Metode	Du arbejder med en case-baseret PBL-opgave. Du får et inspirationskatalog med materiale, vælger en problemstilling og undersøger den ved at bruge relevant teori om livets afslutning. Arbejdet afsluttes med et skriftligt produkt og en fremlæggelse, hvor du får feedback på begge dele.
Løbende evaluering	<i>Formativ:</i> • Feedback på skriftlig opgave og fremlæggelse • ejledning under PBL-forløbet

Skoleperiode 4

Tema	Mødet med borgeren og faglig fordybelse
Formål	Du arbejder med mødet med borgeren på et avanceret niveau. Formålet er, at du reflekterer over relationen til borgeren/patienten og forstår, at samarbejdet tager udgangspunkt i borgerens situation og behov.
Indhold	Tilrettelægges individuelt efter elevernes interesse og ønsker.
Metode	Undervisningen varierer og kan være praksisbaseret med sundhedsfremmende aktiviteter, undersøgelser i primær sektor eller PBL-forløb med fordybelse i selvvalgte emner. Du arbejder med refleksion, dialog og anvendelse af teori i konkrete situationer.
Løbende evaluering	Formativ: • Feedback under PBL-forløb og praksisbaserede aktiviteter • Vejledning under hele processen

Tema	Engelsk D - Kommunikation og kultur i en sundhedsfaglig kontekst
Formål	I dette tema arbejder du med engelsk som grundfag på D-niveau med fokus på social- og sundhedsassistentens rolle. Du lærer at forstå og anvende engelsk i skrift og tale i situationer, hvor du møder borgere, patienter, pårørende eller kolleger, der taler engelsk. Du bliver i stand til at kommunikere enkelt og forståeligt om sundhed, pleje og daglige aktiviteter. Du udvikler ordforråd og sproglige strategier, så du kan formidle omsorg og vejledning på et grundlæggende niveau. Formålet er, at du kan anvende engelsk som et praktisk redskab i sundhedsfaglige sammenhænge og styrke din kulturforståelse i mødet med mennesker fra forskellige baggrunde.
Indhold	• Grundlæggende mundtlig og skriftlig kommunikation på engelsk • Ordforråd og udtryk til sundhed, pleje og dagligdags situationer • Læsning og forståelse af korte tekster, fx vejledninger og informationsmateriale • Dialogtræning med fokus på omsorg og service • Kulturforståelse og interkulturel kommunikation • Sproglige normer og enkel grammatik
Metode	Undervisningen veksler mellem oplæg, dialogøvelser, gruppearbejde og praktiske cases. Du arbejder med autentiske materialer fra sundhedsområdet, fx engelske informationsbreve, simple journalnotater og vejledninger. Der indgår rollespil, hvor du træner samtaler med borgere og patienter, samt digitale opgaver til ordforråd og grammatik.

	Vi bruger også korte videoer og film samt tekster til at styrke forståelsen af kultur og kommunikation.
Løbende evaluering	Din udvikling vurderes gennem små mundtlige øvelser, skriftlige opgaver og feedback i undervisningen. Vi arbejder med formativ evaluering undervejs, hvor du får respons på udtale, ordforråd og forståelse. Summativ evaluering sker gennem en afsluttende opgave, hvor du viser, at du kan anvende engelsk i en relevant kontekst.

Tema	Naturfag C - Krop, sundhed og naturfaglig forståelse i sundhedsfaglig praksis
Formål	Formålet med faget er, at du får indsigt i principper og metoder inden for naturvidenskab samt opnå forudsætninger for at kunne arbejde med naturfaglige emner, der findes inden for sundhedsassistentens arbejde. Faget vil i en praksisnær kontekst bidrage til du opnår en forståelse af naturfagenes betydning for den teknologiske udvikling og dens påvirkning af mennesket, erhverv og samfund. Faget giver dig erfaringer med anvendelse af fagets centrale naturvidenskabelige arbejdsmetoder og tankegange ved løsning af konkrete erhvervs- eller almenfaglige problemstillinger, herunder vekselvirkningen mellem teori og praksis.
Indhold	Fysik-, kemi- og matematikfaglige beregninger Beregning med logaritmer, potenser og rødder • Afstemning af kemiske ligninger. • Kemiske bindinger og elektronegativitet. • Kostberegning, energiprocentfordeling. • Beregning af energibehov. • Beregning af BMI. • Væskebalance og dehydrering. • Fortyndinger, dosering og kostberegning. • pH-skalaen. • Decibelskalaen. • Bakterievækst. • Ergonomi. • Lys, lyd og bølger. Mængdeberegninger • Mol. • Fortynding og dosering. • Opløsninger og koncentrationer.

	Energi og energiomsætning • Energibegrebet og energi i forhold til ernæring og menneskets omsætning af energi. • Energi og energiomsætning i forbindelsen med kosten, herunder kostens sammensætning, de energigivende næringsstoffer samt vitaminer og mineraler. Organiske og uorganiske stoffers opbygning og egenskaber • Kemiske bindinger. • Næringsstofferne kemiske opbygninger. • Kroppens syre-base-balance. • Vand og dets funktion i kroppen. Kemikalier og sikkerhed, mærkning af kemikalier og kemikalieaffald • Syrer, baser og pH-måling. • Faresymboler. • Risiko og sikkerhedssætninger. • Bortskaffelse af kemikalieaffald. Celle- og mikrobiologi • Blodets celler. • Cellens stofskifte. • Na⁺/K⁺-pumpen. • Nervecellen og nerveimpulser. • Psykofarmaka og nervecellen. • Mikroorganismers vækstbetingelser. • Proteinsyntese. • DNA's betydning for arv og egenskaber. • Viruspåvirkning af cellen/virus-DNA. • Mikroorganismer og resistens. Ekspperimentelt arbejde 1. Arbejde med øvelser, case-, regne- og andre typer opgaver 2. Udarbejdelse af journaler og dokumentationer
Metode	Undervisningen tager udgangspunkt i din erhvervsuddannelse, hverdag og erfaringer med naturfaglige fænomener. Det praktiske arbejde udgør mindst 1/5 af fagets uddannelsestid. I opnår stigende selvstændighed i formulering, undersøgelse og formidling af naturfaglige problemstillinger.
Løbende evaluering	Undervisningen og dit udbytte heraf evalueres løbende. Evalueringens formål er at understøtte progressionen i den enkelte elevs læring, og skal sikre at I reflekterer over jeres faglige udvikling i sammenhæng med faget og erhvervsuddannelsen som helhed.

	Når I har afsluttet undervisningen, afgives en standpunktskarakter, der udtrykker dit aktuelle standpunkt. Du bedømmes i forhold til fagets mål, og karakteren gives på baggrund af din dokumentation og øvrige præstationer, hvilket munder ud i en samlet vurdering af dine kompetencer i faget.

Tema	Afsluttende opgave med prøve
Formål	Du forbereder dig til den afsluttende prøve ved at skrive en synopsis om en selvvalgt borgercase. Det giver dig mulighed for at bruge dine egne erfaringer og koble dem med teori, samtidig med at du tager ansvar for din egen læring. Efter temaet kan du: Udvikle en problemformulering og begrunde den fagligt Bruge relevant teori til at belyse problemstillingen Reflektere over løsnings- og handlemuligheder i praksis Reflektere over kommunikation og etiske dilemmaer i relation til problemstillingen
Indhold	• Introduktion til synopsis og opgavens opbygning • Udvikling af problemformulering • Repetition af erhvervsfaglige kompetencemål • Vejledning under skriveprocessen • Forberedelse til mundtlig prøve • Afsluttende prøve og fælles afslutning
Metode	Du arbejder med en synopsis baseret på en selvvalgt borgercase. Du skriver opgaven individuelt eller i grupper på maks. 3 elever. Undervejs får du kollektiv og individuel vejledning. Der afsættes ca. 6 dage til opgaveskrivning, efterfulgt af den mundtlige prøve og en fælles afslutning på uddannelsen.
Løbende evaluering	<i>Formativ:</i> Løbende feedback i skriveprocessen <i>Summativ:</i> Karakter efter den afsluttende mundtlige prøve

Oplæringsperioder

Oplæringsperioderne er delt op, så du skal i oplæring i hhv. det primærkommunale, psykiatriske og somatiske område som følger:

Det primærkommunale område

Tema: Sygepleje, sundhedsfremme og rehabilitering i det nære sundhedsvæsen.

Oplæringen finder sted indenfor hjemmeplejen og plejecentre.

Oplæringen opdeles i tre perioder og tilrettelægges, så du kommer i oplæring på både plejecenter og i hjemmepleje.

Det psykiatriske område:

Tema: Psykiatrisk sygepleje og rehabilitering i det sammenhængende sundhedsvæsen.

Oplæringen finder sted i bl.a. demensafsnit, aktivitetscentre, skærmede enheder, psykiatriske afdelinger, socialpædagogiske og psykiatriske tilbud.

Det somatiske område:

Tema: Somatisk sygepleje og rehabilitering i det sammenhængende sundhedsvæsen.

Oplæringen afvikles i hhv. kommunalt regi og på regionalt sygehus regi som finder sted på bl.a. medicinske -, kirurgiske - og rehabiliteringsafsnit samt ambulatorier.

Fokus er på tværsektorielle overgange i patientens/borgerens forløb.

Bedømmelser og prøver:

Du bedømmes løbende gennem hele skoleforløbet, og du får en standpunktsbedømmelse i fagene som vist i nedenstående oversigt.

I løbet af skoleforløbet skal du desuden til prøve i

- det uddannelsesspecifikke fag, Farmakologi og medicin håndtering
- grundfagene dansk C og samfundsfag C
- grundfaget Engelsk D
- den afsluttende opgave

En oversigt over bedømmelser og prøver findes herunder:

Fag	Bedømmelsestype	Bedømmelsesform og præstationsstandard
Obligatoriske uddannelses-specifikke fag:		
Mødet med borgeren og patienten	Delkarakter og standpunktskarakter	7-trinsskalaen Avanceret niveau
Det sammenhængende borger- og patientforløb	Delkarakter og standpunktskarakter	7-trinsskalaen Avanceret niveau
Kvalitet og udvikling	Delkarakter og standpunktskarakter	7-trinsskalaen Avanceret niveau
Somatisk sygdom og sygepleje	Delkarakter og standpunktskarakter	7-trinsskalaen Avanceret niveau
Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering	Delkarakter og standpunktskarakter	7-trinsskalaen Avanceret niveau
Farmakologi og medicinhåndtering	Delkarakter og standpunktskarakter Mundtlig prøve med ekstern censur	7-trinsskalaen Avanceret niveau
Generhvervelse af førstehjælp på erhvervsuddannelserne	Certifikat	Gennemført / ikke gennemført
Valgfri uddannelsesspecifikke fag:		
Smertelindring ved fysisk og/eller psykisk lidelse	Standpunktsbedømmelse	Bestået / ikke bestået Avanceret niveau
SOSU-ass. opgaver i forhold til livets afslutning	Standpunktsbedømmelse	Bestået / ikke bestået Avanceret niveau
Grundfag		
Dansk C	Standpunktskarakter Mundtlig prøve m. ekstern censur	7-trinsskalaen 7-trinsskalaen
Naturfag C	Delkarakter og standpunktskarakter Mundtlig prøve m. ekstern censur	7-trinsskalaen 7-trinsskalaen
Engelsk D	Standpunktskarakter Mundtlig prøve m. ekstern censur	7-trinsskalaen 7-trinsskalaen
Valgfag		
Intro til SSA-uddannelsen	-	-
Prøvesynopsis	-	-
Faglig fordybelse	-	-
Afsluttende prøve	Mundtlig prøve med udgangspunkt i en projektopgave m. ekstern censur	7-trinsskalaen

Læs mere om de enkelte prøver i [prøvevejledningerne](#), som du finder på [Bhsunds hjemmeside](#) under uddannelsens "Prøvevejledninger og Eksamensreglement.

Beståede prøver kan ikke tages om.

Du har mulighed for at gå til samme prøve to gange. Hvis du ikke har bestået faget inden for to prøveforsøg, kan du søge om et tredje prøveforsøg.

Udstedelse af skolebevis og uddannelsesbevis

Du får udstedt et skolebevis, når du har

- opnået karakteren 02 eller mere i standpunktskarakter ved afslutningen af de obligatoriske uddannelsesspecifikke fag
- bestået de valgfrie uddannelsesspecifikke fag
- bestået naturfag, dansk samt farmakologi og medicinhåndtering med karakteren 02 eller mere ved prøve
- gennemført certifikatfaget "Generhvervelse af førstehjælp på erhvervsuddannelserne"
- har afsluttet faget engelsk D med en prøve (hvis du har faget engelsk).

Du får udstedt et uddannelsesbevis ved uddannelsens afslutning når ovenstående er opfyldt, og når din oplæringsvirksomhed har godkendt alle dine oplæringsperioder.

Links til lovgrundlag mm.

Lovgrundlag:

[Bekendtgørelse om erhvervsuddannelser, BEK 953 af 22/06/2023](#)

[Bekendtgørelse om erhvervsuddannelsen til social- og sundhedsassistent, BEK nr 149 af 08/02/2025](#)

[Bekendtgørelse om grundfag, erhvervsfag, erhvervsrettet andetsprogsdansk og kombinationsfag i erhvervsuddannelserne og om adgangskurser til erhvervsuddannelserne, BEK nr 555 af 27/04/2022](#)

[Bekendtgørelse om prøver og eksamen i grundlæggende erhvervsrettede uddannelser, BEK nr 41 af 16/01/2014](#)

[Bekendtgørelse om karakterskala og anden bedømmelse, BEK 262 af 20/03/2007](#)

[Uddannelsesordning for social og sundhedsassistentuddannelsen pr. 1. august 2025](#)

Pædagogisk grundlag og prøvevejledninger:

[Fælles Pædagogisk Didaktisk Grundlag, Bornholms Sundheds- og Sygeplejeskole, 2024](#)

[Prøvevejledninger og Eksamensreglement](#)

Bilag 1: Uddannelsesspecifikke fags fagmål (obligatoriske og valgfrie)

Nedenfor er en mere detaljeret beskrivelse af de 7 **obligatoriske uddannelsesspecifikke fag**.

1. Mødet med borgeren og patienten

Formålet med faget er, at social- og sundhedsassistenten forholder sig reflektivt til mødet med borgerne/patienten og dennes situation og forstår, at mødet med borgeren/patienten er udgangspunktet for samarbejdet med denne og de pårørende. For at opnå dette fagmål, skal du, ved uddannelsens afslutning, have erhvervet følgende kompetencer på avanceret niveau:

1. Eleven kan anvende viden om rådgivning, vejledning og instruktion til selvstændigt at etablere relationer og skabe samarbejde med borgeren/patienten om forløbet.
2. Eleven kan anvende viden om forskellige former for målrettet kommunikation til at etablere en professionel relation i mødet med borgeren/patienten og de pårørende.
3. Eleven kan anvende viden om forskellige kulturer og sundhedsopfattelser til at møde borgeren/patienten og de pårørende med respekt for værdighed og integritet.
4. Eleven kan anvende viden om forskellige livsformer, livsfaser og livshistorier til at varetage en helhedsorienteret indsats i mødet med borgeren/patienten.
5. Eleven kan anvende viden om sundhedspædagogisk teori og metode til at tilrettelægge aktiviteter, der understøtter borgerens/patientens ressourcer samt fremmer rehabiliteringsprocesser og borgerens sundhed.
6. Eleven kan anvende viden om kommunikation og betydning af ligeværdige relationer til at reflektere over etiske dilemmaer og handle empatisk i mødet med borgeren/patienten og de pårørende.
7. Eleven kan anvende viden om mestringsstrategier og motivationsfaktorer til at understøtte borgerens/ patientens mestring af egen sygdom og rehabiliteringsproces.
8. Eleven kan anvende viden om sundhedspædagogisk teori og metode til i et tværfagligt samarbejde at planlægge og gennemføre information, instruktion og vejledning af borgere/patienter og pårørende.
9. Eleven kan anvende viden om fysiske og psykiske funktionsnedsættelser til selvstændigt at tage medansvar for konflikthåndtering samt forebyggelse af konflikter og magtanvendelse i mødet med borgeren/patienten.

2. Det sammenhængende borger- og patientforløb

Formålet med faget er, at social- og sundhedsassistenten kan handle og koordinere med afsæt i viden om og forståelse af det sammenhængende sundhedsvæsen. Social- og sundhedsassistenten kan arbejde tværsektorielt og inddrage andre sundhedsprofessionelle herunder almen praksis i borger- og patientforløb samt varetage koordineringsopgaver. For at opnå dette fagmål, skal du, ved uddannelsens afslutning, have erhvervet følgende kompetencer på avanceret- samt ekspertniveau:

1. Eleven kan anvende viden om Serviceloven, Sundhedsloven og Psykiatriloven til i det tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejde at arbejde under hensyn til borgerens/patientens rettigheder, sikkerhed og ligebehandling, herunder grundlovens bestemmelser om individets selvbestemmelsesret og boligens ukrænkelighed.
2. Eleven kan anvende viden om Autorisationsloven og Vejledning om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp til at kunne reflektere over og varetage social- og sundhedsassistentens opgaver, herunder delegerede opgaver, i det tværprofessionelle samarbejde omkring det sammenhængende borger-/patientforløb.
3. Eleven kan anvende viden om mundtlig og skriftlig kommunikation til selvstændigt at varetage dokumentation samt kunne udveksle data i det tværprofessionelle og tværsektorielle samarbejde.
4. Eleven kan anvende viden om kommunikation og vejledningsmetoder til selvstændigt at kunne informere, vejlede og instruere kolleger.
5. Eleven kan anvende viden om Arbejdsmiljøloven og arbejdspladsens organisering til at tage initiativ til at udvikle den fysiske og psykiske trivsel, herunder varetagelse og koordinering af arbejds- opgaver.
6. Eleven kan anvende viden om betydningen af kulturforståelser, værdier og samarbejdsformer til at etablere og varetage tværsektorielle og tværprofessionellesamarbejder.
7. Eleven kan anvende viden om social- og sundhedsassistentens kompetenceområde og arbejdspladsens organisering til at koordinere egne og andres arbejdsopgaver i det sammenhængende borger-/patientforløb, herunder teamledelse ogkoordinatorfunktion.
8. Eleven kan anvende viden om almen praksis' tilbuds-, ansvars- og funktionsområde til at samarbejde om koordinering af det sammenhængende borger-/patientforløb.

3. Kvalitet og udvikling

Formålet med faget er, at social- og sundhedsassistenten kan reflektere over betydningen af at arbejde på et videns- og evidensbaseret grundlag samt selvstændigt kan bidrage til og understøtte udvikling og kvalitetssikring af klinisk praksis. For at opnå dette fagmål, skal du, ved uddannelsens afslutning, have erhvervet følgende kompetencer på avanceret niveau:

1. Eleven kan anvende viden om overordnede sammenhænge mellem social og sundhedspolitik, menneskeretlige principper, nationale kvalitetsmål, lokale målsætninger og serviceniveauer i kommuner og regioner, til at prioritere egne arbejdsopgaver ud fra de visiterede ydelser.
2. Eleven kan anvende viden om nationale mål for kvalitetssikring til at reflektere over social- og sundhedsassistentens pligter og rettigheder som autoriseret sundhedsperson.
3. Eleven kan anvende viden om nationale kliniske retningslinjer og lokale instrukser til med udgangspunkt i borgerens/patientens og pårørendes behov og mål for sygeplejen at medvirke til at sikre kvalitet i de sundhedsfaglige ydelser.
4. Eleven kan anvende viden om regler for tavshedspligt, varetagelse af personfølsomme data, omsorgspligt, og dokumentation til at reflektere over social- og sundhedsassistentens pligter og rettigheder som autoriseret sundhedsperson.
5. Eleven kan anvende viden om forskellige værktøjer og metoder til kvalitetssikring og selvstændigt medvirke til at udvikle og sikre patientsikkerhed i det tværsektorielle og tværprofessionelle samarbejde.
6. Eleven kan anvende viden om evalueringsmetoder til at inddrage borgeren/patienten og pårørende i gennemførelse og implementering af initiativer og dermed medvirke til øget oplevet og sundhedsfaglig kvalitet.
7. Eleven kan med afsæt i viden baseret på erfaring og evidens anvende digitale redskaber til informationssøgning, databehandling, dokumentation og kommunikation til at sikre kvalitet og kontinuitet i de sundhedsfaglige ydelser.
8. Eleven kan anvende viden om velfærdsteknologi og innovative processer til at medvirke til implementering af nye teknologiske løsninger og arbejdsgange i den sundhedsfaglige praksis, herunder medvirke i anvendelse af telemedicin.
9. Eleven kan anvende viden om fysisk og psykisk arbejdsmiljø til at medvirke til kvalitetsudvikling af arbejdsmiljøet, herunder stresshåndtering, voldsforebyggelse og sikkerhed på arbejdspladsen.

4. Somatisk sygdom og sygepleje

Formålet med faget er, at social- og sundhedsassistenten som autoriseret sundhedsperson på baggrund af viden om anatomi, fysiologi og somatiske sygdomme kan udføre sygepleje, der retter sig mod borgerens og patientens grundlæggende behov, herunder foretage sygeplejefaglig observation, vurdering, planlægning og evaluering og handle på forandringer i borgerens/patientens somatiske tilstand, hvor der opstår komplekse grundlæggende behov. For at opnå dette fagmål, skal du, ved uddannelsens afslutning, have erhvervet følgende kompetencer på avanceret samt ekspert niveau:

1. Eleven kan anvende viden om sygeplejefaglig teori og metode til at vurdere borgerens/patientens ressourcer, behov og sundhedstilstand samt til at handle på kompleksiteten af de grundlæggende behov, herunder inddrage relevante samarbejdspartnere.
2. Eleven kan anvende viden om kroppens anatomi og fysiologi samt sammenhænge mellem organsystemerne til at forklare og forstå de enkelte organer og organsystemers betydning ved udførelse af sygeplejefaglige handlinger.
3. Eleven kan anvende viden om principperne for sygeplejeprocessen til målrettet at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere klinisk sygepleje med udgangspunkt i borgerens/patientens ressourcer samt fysiske, psykiske og sociale behov.
4. Eleven kan anvende viden om de hyppigst forekommende sygdomme til at forklare årsager, symptomer og behandlingsformer til selvstændigt at varetage sygepleje ud fra identificerede behov.
5. Eleven kan anvende viden om somatisk sygdom til at observere ændringer i borgerens/patientens sundhedstilstand, fx ændringer der skyldes dehydrering, under- og fejlnæring, anæmi, ødemer, respiratoriske problemer, obstipation, diarré, feber, konfusion, fejlmedicinering og immobilitet, og handle hensigtsmæssigt herpå.
6. Eleven kan anvende viden om somatisk sygdomslære, herunder multisygdomme og akutte sygdomme til at kunne indgå i komplekse sygepleje- og behandlingsforløb i det tværprofessionelle samarbejde.
7. Eleven kan anvende viden om palliativ indsats og terminale forløb til at kunne varetage sygepleje og professionel omsorg for borgeren/patienten og pårørende i sorg- og kriseforløb.
8. Eleven kan anvende viden om principper for hygiejne til at arbejde med særlige regimer i forbindelse med infektionssygdomme og institutionsinfektioner samt til at vejlede borgeren/patienten, pårørende og kolleger i at overholde hygiejniske principper for at afbryde smitteveje.
9. Eleven kan anvende viden om sterile rutiner, teknikker og rene procedurer til at afbryde smitteveje og håndtere sygeplejeopgaver i forbindelse med fx sår, sonder og katetre.
10. Eleven kan anvende viden om præ-, per- og postoperativ fase til at forberede patienten til operation og kunne observere og pleje patienten i den postoperative fase.
11. Eleven kan anvende viden om velfærdsteknologi i sygeplejen til at medvirke ved implementering

af nye teknologiske løsninger i forhold til borgeren/patienten og pårørende, herunder telemedicinske løsninger.

5. Psykisk sygdom og sygepleje

At social- og sundhedsassistenten som autoriseret sundhedsperson kan udføre sygepleje, der retter sig mod borgerens og patientens grundlæggende behov, her- under foretage sygeplejefaglig observation, vurdering, planlægning og evaluering og handle på forandringer i borgerens/patientens psykiske tilstand, hvor der opstår komplekse grundlæggende behov. For at opnå dette fagmål, skal du, ved uddannelsens afslutning, have erhvervet følgende kompetencer på avanceret niveau:

1. Eleven kan ud fra en personcentreret tilgang til borgeren/patienten med psykisk lidelse selvstændigt planlægge, varetage og reflektere over psykiatrisk sygepleje ud fra viden om de hyppigst forekomne psykiske sygdomme, symptomer og psykiske funktionsnedsættelser og demens.
2. Eleven kan selvstændigt etablere, fastholde og afslutte professionelle relationer med borgere/patienter med psykisk lidelse, samt deres pårørende og samarbejdspartnere med udgangspunkt i viden om relationer, interaktioner og kommunikation.
3. Eleven kan selvstændigt observere, tilrettelægge, udføre og evaluere psykiatrisk sygepleje med udgangspunkt i borgerens/patientens ressourcer og behov ved at anvende viden om sygeplejefaglig teori, kognitive tilgange, terapeutiske metoder og vurderings-redskaber.
4. Eleven kan planlægge og understøtte recovery-forløb i samarbejde med borgeren/patienten med psykisk lidelse ud fra viden om psykoedukation, mestringsstrategier og rehabiliteringsindsatser.
5. Eleven kan indgå i tværprofessionelt samarbejde om tilrettelæggelse af helhedsorienterede og tværfaglige pleje- og behandlingsforløb ved at kombinere viden om komplekse sygepleje-forløb, komorbiditet og misbrugsproblematikker.
6. Eleven kan inddrage borgeren/patienten med psykisk lidelse i at udvikle nye handlemuligheder med sigte på et værdigt og meningsfuldt hverdagsliv ved at kombinere viden om socialpsykologi og behandlingsmetoder fx reminiscens, sansestimuli og fysisk aktivitet.
7. Eleven kan anvende og kombinere viden om almen- og neuropædagogik og omgivelsernes betydning i mødet med borgeren/patienten, samt forebygge borgerens/patientens mistrivelser, udadreagerende adfærd og brug af tvang og magtanvendelse, herunder fremme egen sikkerhed og bidrage til at skabe et godt psykisk og fysisk arbejdsmiljø.

6. Sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering

Formålet med faget er, at social- og sundhedsassistenten kan arbejde sundheds- fremmende, sygdomsforebyggende og rehabiliterende på baggrund af borgerens/patientens oplevede livskvalitet. For at opnå dette fagmål, skal du, ved uddannelsens afslutning, have erhvervet følgende kompetencer på avanceret- samt ekspert niveau:

1. Eleven kan anvende viden om sundhedsfremme, forebyggelse og rehabilitering til at varetage social- og sundhedsassistentens opgaver i den tværprofessionelle og tværsektorielle indsats med udgangspunkt i borgerens/patientens ønsker og behov.
2. Eleven kan anvende viden om sundhedspædagogik og livsstilsfaktorer til i et involverende samarbejde med borgeren/patienten og pårørende at arbejde motiverende i forhold til borgerens/patientens formulering af forventninger og mål for hverdagslivet.
3. Eleven kan anvende viden om rehabilitering i hverdagslivet til at indgå i et involverende samarbejde med borgeren/patienten og dennes netværk, herunder understøtte sammenhæng i borgerens/patientens hverdagsliv.
4. Du kan anvende viden om kliniske vurderinger og screeningsværktøjer til at foretage relevante faglige vurderinger i den tværfaglige forebyggende indsats i forhold til den enkelte borgers/patientens sundhedstilstand.
5. Eleven kan anvende viden om profylaksebegrebets betydning for sundhedstilstand og livskvalitet til at samarbejde med borgeren/patienten om behovet for fysisk aktivitet og hensigtsmæssig ernæring.
6. Eleven kan anvende viden om funktionsevne og funktionsevnescreening til at udvælge, tilrettelægge og gennemføre aktiviteter, der understøtter borgerens/patientens mestring og livskvalitet.
7. Eleven kan anvende viden om trænings- og handleplaner til at indgå i et tværfagligt samarbejde, der understøtter den samlede rehabiliteringsproces af borgeren/patienten.
8. Eleven kan anvende viden om analyse, planlægning, udførelse og evaluering af sociale, fysiske, kulturelle og kreative aktiviteter for enkeltpersoner og grupper til at understøtte et meningsfuldt hverdagsliv for borgeren/patienten ud fra en rehabiliterendetilgang.
9. Eleven kan anvende viden om kommunale tilbud, frivillige organisationer og netværksgrupper til at udvælge og gennemføre meningsfulde aktiviteter i samarbejde med borgeren/patienten.
10. Eleven kan anvende viden om funktionsevne, forflytning, lejrning, mobilisering samt hjælpemidler og velfærdsteknologi til at tilrettelægge pleje- og omsorgsopgaver med fokus på borgerens/patientens mestringsevne.

7. Farmakologi og medicin håndtering

Formålet med faget er, at social og sundhedsassistenten som autoriseret sundhedsperson selvstændigt kan varetage medicin håndtering, herunder medicindispensering og –administration samt kvalitetssikring, patientsikkerhed og forebyggelse af utilsigtede hændelser i forbindelse med medicin håndtering.

1. Eleven kan anvende viden om lovgivning, instrukser, vejledninger og lokale procedurer til at forklare social- og sundhedsassistentens ansvar og kompetenceområde til selvstændigt at kunne varetage medicin håndtering i gældende praksis, herunder delegering, videredelegering, ledelsens ansvar og akkreditering.
2. Eleven kan anvende viden om kvalitetssikring og utilsigtede hændelser (UTH) til selvstændigt og i det tværfaglige samarbejde at kunne fremme patientsikkerheden og forebygge fejl ved medicin håndtering i praksis, herunder dokumentere, indrapportere samt følge op på sundhedsfaglige tilsyn.
3. Eleven kan anvende viden om anatomi og fysiologi til at forklare lægemidlers farmakokinetik, herunder absorption, distribution og elimination og farmakodynamik.
4. Eleven kan anvende beregninger af medicin for at fremme patientsikkerheden og forebygge fejl ved medicin håndtering.
5. Eleven kan anvende viden om almen og speciel farmakologi, herunder psykofarmaka til at observere virkninger og bivirkninger samt forklare kontraindikationer, interaktioner og dispenseringsformer inden for de mest almindelige hovedgrupper, herunder hvilken betydning det har for observationen af borgere og patienter.
6. Eleven kan anvende viden om sundhedspædagogiske metoder, redskaber og praksisformer, herunder vejledning, motivation og selvadministration i samarbejdet med borgere, patienter og pårørende i primær og sekundær sektor, herunder samarbejde med almen praksis til at øge kvaliteten og patientsikkerheden ved medicin håndtering.
7. Eleven kan anvende viden om hygiejne og risikofaktorer ved medicin håndtering herunder arbejdsmiljøudvalgets opgave og arbejdsmiljøcertificering til at forebygge arbejdsskader i praksis.

Nedenfor er en mere detaljeret beskrivelse af de 2 **valgfrie uddannelsesspecifikke fag**.

1. Smertelindring ved fysisk og/eller psykisk lidelse

1. Eleven kan anvende viden om nonfarmakologisk smertebehandling til at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere palliativ pleje og rehabilitering til borgere/patienter, herunder psykisk smertebehandling samt mestring af akutte og kroniske smerter.
2. Eleven kan anvende viden om farmakologisk smertebehandling, herunder analgetika, antipsykotika, antiepileptika og antidepressiva til borgere/patienter i et palliativt forløb til at observere virkning, bivirkning, interaktioner og kontraindikationer og forebygge komplikationer.
3. Eleven kan anvende viden om WHO's smertetrappe, relevante smerteteorier og metoder til at indsamle data om borgerens/patientens selv vurderede smerteintensitet og tage initiativ til smertelindrende behandling i den palliative indsats.
4. Eleven kan anvende viden om fysisk, psykisk, social og åndelig smerte samt gældende lovgivning og instrukser til at indgå i det tværprofessionelle samarbejde om smertelindring.
5. Eleven kan anvende viden om den tidlige, sene og terminale fase af det palliative forløb til at prioritere, tilrettelægge, udføre og evaluere smertelindrende sygepleje til borgeren/patienten.
6. Eleven kan anvende viden om smerteudtryk til at vælge en målrettet kommunikation og sygepleje i relationen og samarbejdet med borgeren/patienten og pårørende i det palliative forløb.
7. Eleven kan anvende viden om netværk og tilbud i patientforeninger til borgeren/patienten i palliative forløb og deres pårørende.

2. SOSU-assistentens opgaver i forhold til livets afslutning

1. Eleven kan anvende viden om social- og sundhedsassistentens kompetenceområde til at igangsætte terminal sygepleje, smertelindring og behandling i samarbejde med tværfaglige samarbejdspartnere.
2. Eleven kan anvende viden om gældende lovgivning og tilbud til borgeren/patienten i det terminale forløb til selvstændigt at vejlede borgeren/patienten og de pårørende inden for de givne rammer.
3. Eleven kan anvende viden om tværprofessionelt samarbejde, herunder palliative teams, visitation til hospice, kommunens sagsbehandlere, vågetjeneste, præst, bedemand og tilbud til efterladte til selvstændigt at medvirke til tværfaglige opgaver ved livets afslutning.
4. Eleven kan anvende viden om tegn på livets afslutning, angst, sorg, eksistentiel krise og åndelig trøst til at varetage psykisk pleje og igangsætte den eksistentielle samtale med borgeren/patienten og de pårørende.
5. Eleven kan anvende viden om kommunikation, kulturforståelse, etik og den værdige død til at tage initiativ til praktisk og psykisk støtte til den døende og de pårørende/efterladte.
6. Eleven kan anvende viden om opgaver i forbindelse med dødsfald til selvstændigt at istandgøre afdøde under hensyntagen til borgerens/patientens kulturelle og religiøse ritualer.